

ВРШАЧКИ ГЛАСНИК.

ЛИСТ ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ И ПРОСВЕТНЕ ИНТЕРЕСЕ

Издази сваке недеље на табак.

Цена му је годишње . . . . . 8 круна
 „ „ „ на по године . . . . . 4 „
 „ „ „ на четврт године . . . . . 2 „
 За Србију, Црну Гору, и остале стране земље
 12 динара год.

Одговорни уредник:

МИЛАН КАСАНОВИЋ.

Ручкописи шаљу се уредништву а претплата администрацији
 Ручкописи не враћају се натраг. Неплаћена писма не примају се.

ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ ЮНОВ.

Огласима је цена од реда ситних слова

За први пут . . . . . 10 потура
 „ други пут . . . . . 8 „
 „ трећи пут . . . . . 6 „
 сем бљеговине од 60 потура за сваки оглас
 За „придослако“ 1 круна од реда.

НАШИМ ПРЕТПЛАТНИЦИМА!

Молимо све наше штов. претплатнике како „Вршачког Гласника“ тако и „Мирођије“, да нам дугујућу претплату у што краћем року послати изволе, а тако исто, да и обнове претплату за г. 1894.

Оптужени су нам сви бројеви „Вршачког Гласника“ од 8. бр. 1892. па до 20. бр. 1893. г. у пет оптужаба. Прва је расправа 9. децембра а друга 19. децембра о. г. Према овом свакоме ће јасно бити, да нам је новац посве нуждан, јер у оваком случају има се и сувише издатака.

Ми се уздамо у честито родољубље наших штов. претплатника, те се надамо да ће својој дужности задоста учинити, тим пре, кад се на овај српски лист окомили наши душмани а душмани милог нам Српства и Православља да га униште и упропасте. Но уздајући се у свемогућега, надамо се да им намера неће за руком испасти.

Уредништво:

„Вршач. Гласника“ и „Мирођије.“

Слава и Српска хвала пепелу неумрлог Србина Крајишника и великог српског добротвора Косте Вучковића.

Благо оном, ко до вијека живи,
 имао се рашта и родити.

— Његуш. —

Што јест, јест, над мили и мукотрпни српски народ нема јуначнијег народа, нема родољубивијег, бистроумнијег и милосрднијег.

Заиста рижетког је, да има српском народу пара у многим и многим врлинама, а још кад се узму у обзир силне потешкоће, које Српство пратише кроз пунијех пет вијекова.

Погледајмо Србине браће на све стране милог Српства, па ћемо виђети мили мој српски роде, да и данас Српкиње у сваком крају рађају српске јунаке и српске родољубе.

Огријешити се нимало нећу, ако речем, да ни у једном српском предјелу на Балканском полуострву није Српство процатило тако, као у српској Босни поновној и посестрими јој Херцеговини кршној.

Разне су тешкоће, прилике и неприлике Срби босанци и херцеговци преко себе премећули, и добро је кад се милом Српству у овим покрајинама и за траг знаде.

Србин босанац и херцеговац навикао се је на борбу тако, да му је иста и у крв прешла. Србин босанац свакоме се јаду и невољи на учио. Србин босанац — ма да је

бивао у сваким приликама и неприликама, и ма да никад своје српске крви пожалио није за све оно што Србина Србином чини, ипак се са својом прошлшћу похвалити не може, али Срби босанци и херцеговци нијесу томе криви, већ сасвим неко други. Понајвише су вјерске разлике славу Срба босанаца уништиле, а латинштина опет све је мјере надвладала; но, далеко би отишао, кад би све несреће набројао, што их је у Херцег-Босни Латинштина починила!

* * *

У новије доба и Срби Босанци и Херцеговци увидише, да данашњи вијек није више за мац, увидише да је мац данас замјенила српска књига, за то Србадија Херцег-Босне приону уз српску књигу, истина — веома се то лагано иде, е али не може се то тако брзо корачати, особито кад се узме у обзир, е смо ми Срби Босанци и Херцеговци сиромашни и мало имамо Текелија, Колараца, Коњовића, Анастасијевића, Јагзовића и др. —

Но, слава и хвала Свевишњем Творцу цијеле васионе, почеше се и код нас рађати родољуби и добротвори — као: узвишени Србин и отац сиротињски Перо Дрљача, а онда Перовић, Памучина, Триковић.

* * *

У српској Босни поновној има један предјео зван — Босанска крајина, која је са сваког гледишта

Божјом природом обдарена, а бога ми у Босанској-Крајини много пута у крвавој хаљини будна је и српска свијест. Та има српски родољуба, а један је од тихих већ споменути Перо Дрљача грађанин Бос. Новог, а онда госп. Васо Видовић и др. Но, баш у том убавом српском крају — бива Крајини љутој, свијетлост угледао је и велики српски добротвор скоро упокојени Коста Вучковић, чије име толико и толико благодарци српски душа спомине; чије ће име остати док је свијета и вијека; док је и једне српске душе живе. —

Дичи се крсно и лијепо сеоче Дабру (у нахији Санског-Моста) с таким сином, као што је Коста, јер ето он при посљедној својој вољи сјети се свог родног мјеста — оставивши светој матери цркви 1000 ф. а и другијех мјеста у Крајини — као Санског — Моста Петровца и свете обитељи Гомјонице, гдје му је добри отац као игуман око двадесет година пробавио и на Покров — Богородичин 1878. преминуо.*

Заиста си велики добротворе и Србине Крајишнике потрфео гдје помоћи треба, јер у тим мјестима српска се узаница — школа издржава једино уз српско пожртвовање.

Нека је по сто пута слава и српска хвала твоме пепелу велики српски добротворе и мили мој зем-

* Писац овијех редака прикупио податке о пострженицима гомјонички међу којима је и покојни Коста отац, те ће бити опширно збора о свој родбини покојног Вучковића, јер Вучковићи били су у оне одавна, храбри, родољубиви и челик Срби. —

ПОДЛИСТАК.

О СВЕТА

Оригиналан роман.

Г о ј к о.

(Наставак.)

„Бежи с пута — вијне Гојко — Поноћ је а треба да сам до осам сати у двору... Други пут ћемо разговарати...“

„Зар ти је баш тако хитно, — хтеде наставити бака, али Гојко ошину ноља и одјезди.“

„Шта ми могу — гуњала је бака. — Ако до сад нису ништа урадили, зло ће проћи... А на посљетку шта ме се тиче — кода и зави за њошак и неста је у мраку...“

Гојко је право смиљаној кући терао. Кад дође близу сјаше с ноља и оде до прозора од себе у којој је Смиља сјавала. Лагано куну претом у прозор, аз не доби одговора. Лућу други и прећи пут, али узалуд: „Шта то може бити — рече тијо. — Та она зна да се ја у ово доба враћам кући и свагда ме је исечивала, а сад... Смиљо! вијне мало јаче, али заман.“

Гојко се јако забринуо, свакојаке му се мисли врале по глави... Незна шта је у ствари: „Смиљо! вијну још јаче, кад наједанпут чује из далека прозичав врисак и речи: „Помагајте људи...“ Срце му се сте-

же, посрну као да је пијан маљ што не паде: „Ну су одвукли — изусту потмуло па онда као муља скочи на ноља и полети друмом онкуда је глас чуо.“

Кад стигне до места, обузе га страшан бес; као поманан скочи с ноља: Пред собом је угледао човека где немаличе вуче Смиљу и другог разбојника где у чамцу спреман чека на свој плен. Ово беше Гавра а овај други Гашиар.

„Стој отмицару! дрекне као лав Гојко и у брзини не могаше уштрбити оружје већ својом снажном пешницом луци Гашиара по глави да је овај посрнуо и Смиљу испустио и нагао чамцу. Гојко потрчи за њим и баш кад је хтео у чамцац ускочити, луци га поново да је стрмоглав пао у чамцац, а Гавра који је са веслом у руци приправан стојао и баш кад је хтео своје другу у помоћи притећи, изгубив равнотежу паде у воду; на брзо дође к себи поново се прешне у чамцац и нагну завесла.“

Гојко их није гонио, но се врати својој Смиљи, која му са сузним и пуниим љубави и благодарности очима паде у загрљај... „А што плачеш? ушта је Гојко и својим пољубицама јој утираше сузе на образу.“

„Ох Гојко!... Оца ми убише — изусту некретна девојка...“

„Смиљо! јадно дете меје где са? — чу се у тај мах дрхћући и плачући глас смиљине матери.“

„Онде је свашена је — вијну Гојко и у идужећ тренутку мала ћерка је лежала на материне груди.“

„Ходи Гојко — рече мати загрла храбра младића и пољуби га у чело. То беше пољубац искрена измирења, пољубац који је много казао.“

„Отац! вриску опет Смиља и полети кући да види свога оца.“

„Не бој се, дошао је већ к себи... ја сам послала кошчија Раду у варош по лекара...“

Гојко се осећао радосним као никада до сада. Та ето опростила му мати Смиљина и не врва га више због његова оца, а тиме му је и отац њен опростио. Ох, ала би радосно пошао с њима, али најје то могао чинити, јер ваља њим господару свом, јер сутра се крећу на пут.

„Јаку ноћ — рече.“

„Зар нећеш натраг, да ти и Милан за-благодари — упата га Мати смиљина.“

„Не могу, зором морам бити у двору — рече, рукава се с њом, а на Смиљу баца поглед пун љубави и среће, па онда узјаха коља и одјезди.“

„Божији благослов нека те прати, дођи нам што скорје — вијну за њим Смиљина мати, а тиме је рекала да их је обоје као заручнице благословила. Она је знала да њена Смиља воле Гојка и дуго јој пребацивала и

претила, али сад је благословила љубав двоје младих...“

У сну нападнут од разбојника Милан се није могао бранити, него је од једног ударца ножем у врат онесвиштен пао. Жена му од страха обнесвесла а стара мајка лежаше као мртва. Кад разбојници опљачкаше кућу и подигоше новац, онда јурише у Смиљину собу, запушише јој уста махрамом и одвукосе је са собом...“

Милан је брзо дошао к себи, али не имађаше моћи да пође у потеру, једва му се жена прибра и као без ума полети да сама тражи кћер, и као што видесмо и нашла ју је...“

Баба Марта.

Прошло је неколико месеци од прошлог догађаја. Смиљин отац Милан седео је крај рене и криво врежу, која се била продерала. Лице му је бледо а очи упале; тек пре неколико дана је оставио постелу у којој је лежао у љутој грозници од добивене ране. На њему се видјало да му се посао не шали и радио је тек онако од беде. Наједанпут преста радити, обори главу и зависла се. Преко бледог чела му се превукао облак, који је издавао да о нечем по њега непријатном размишља, а и испрекидани уздаси сведочили су то исто. Сетио се своје прошлости, сетио се Гојковог оца, који га је онако тешко увердио, прошлог догађаја, који га мал главе

аче — Србине Крајишничке Косто Вучковићу!

Ти си дошао имао увек на уму рјечи српског генија владице црногорског Петра: «Благо оном ко до вијека живи, имао се рашта и родити.» Ти ћеш брате Косто до вијека живети, и дао би драги Бог да се на твоју блажену сјену и други млади Срби угледају!! —

Тебе пак нашљединце, Србине Херцеговче, господ. Стево Перовићу нека драги Бог благослови; подари ти дуг живот и трговачку срећу, те да истим путем прођеш као и Србин Сарајлија Тузлаћ и Србин Крајишник Вучковић, и не заборави брате Србине Стево Костине Крајине љуте. —

У Бос. Крајини, у новем. 1893. —

— Срб-Пецција. —

Дал би већ време било?

Много нам се пута ово питање намењало, а уверени смо, да се и многа што важи читаоца ових редака и сам много пута запитао, дал би већ једном време било, да ми Срби вршчани до каквог удесног, у средњи наше вароши смештеног локала за наше забаве дођемо. Да је до сада више заузимљивости и пожртвовања у нас било, давни би ми вршчани своју сопствену ерику зграду имали, а не да у извесним приликама, када своје српске забаве преређујемо, с једног краја, на други крај вароши, своје ноге лупамо.

Није ли то и грехота и срамота по нас Србе, да, кад наше Српско црв. нев. друштво своје Беседе преређује, немамо у средњи вароши удесног локала, већ као што рекосмо, с једног краја на други крај вароши, по најгорем времену и црчи зими, своје, и своје деце здравље излажемо. Зар нам заиста свеједно може бити, кад се наша младеж, наша деца, игром и забавом раздрагана, онако загрејана и знојава, по најгорем времену са Беседе кућама враћају, дал неће који својим здрављем па може бити и животом својим, то месеље оплатити?!

Наше и здравље наше деце, требало би да нам много више на срцу лежи. па због тога сви сломне породице, да овоме злу што скорије доскочимо. А то ћемо само тако постићи, ако какав у средњи наше вароше удесан локал себи прибавили будемо. Ако се може бити не варома, наша интелегентнија публика, ову је опасност већ давни увидела, па зато своју децу — по хрџавом времену на беседе и не доводи, јер им здравље њихове деце, више него и беседа на срцу лежи. Кад о свему овде реченоме својски и искрено размислимо, дал' неће сваки с нама заједно развикнути: Да, заиста, време је, а

требало је већ давна бити, да ми своју рођену ерику дворану имамо!

Па ако то све стоји што рекосмо, на шта се овде јошт мора чекати? Зар у нас нема људи, Срба, који би хтели и могли овоме општем злу доскочити?!

Потпуно смо уверени, да у нас има људи, има Срба, који би могли, само кад би хтели и кад не би сувише са процентима кољо носе, рачунали; такова би зграда давно већ подигнута била. А шта тек да рекосмо, кад нам од времена на време Позоришна дружина дође?! Како нас осећени подиглазе, кад помислимо где ћемо за наше драге новце неколико вечери уживати, и својим очима гледати, оне зidine научног постављене, а ставаниче плева и сево над главама нашим висити. Пажљиви морамо бити, да у оној тесноби гдегод ногом не зачепимо и — не угрувамо се. О галерији и да не говоримо, кад се по неки пут тако претовари, да нам се сваки час над главама срушити и кога утући може. Овим смо хтели све позване упозорити, да је већ крајње време, постарати се за удесан и укусу летоте одговарајући локал.

Доказа ради, наводимо овде, да и поједини млади људи могу лепо и удесно такову зграду подићи а то: браћа Александрић. Они већ у пола подигнуту зграду имају, само би требали више добре воље имати, па да се та зграда и доврши.

Ми би вршчани овда, лепо, удесно, на најбољем месту, а у средњи вароши, за сваке потребе удесно зграду имали Рачуна би момента г. г. за цело имали а ако, као што се вели и других назових сметњи имаде, зар не би наши интелегентнији грађани, сви сломне за томе требали поради, да се те сметње уклоне? Па ако би подизању те зграде, баш такве сметње на путу стајале, које се не би никаком уклоњити могле, зар се не би другим начином постићи могло, да такве зграде добијемо? Зар најпосле баш поједини капиталиста мора подићи? А где је грађанство?! где је народ? Зар народ није у стању и за своје уважање нешто жртвовати? Ми смо тог мишљења, да би се то удружењем капитала пре и лакше постићи могло, па да таква зграда Српска Народна буде. Али за свако веће подухвате треба више добре воље и пожртвовања имати, а где тога не достаје ништа се ни постићи не може.

Зато би требали наши црвци, наши интелегентнији и младији грџани, ту ствар о зидању «Српске дворане» најобављивије у своје руке узети и посаветовати се, дал' треба да и ми вршчани, до своје добро удешене, самосталне «Српске народне зграде» што скорије дођемо. Ми смо јошт и тог скропог мишљења, да би у првом реду, управа нашег српског црв. нев. друштва позвана била, да о овој ствари озбиљно размисли и прва своју реку, дал би већ време било, да се ми Срби више не потуцамо по најудаљенијим тубим кућима, већ да сами себи своју ерику дворану саградимо?!

Ч.

није ства и мал своју јединицу изгубио није: „Шта да радим — промрља. — Она га воде а он њу... Набавио је од разбојника и од мене био самртни грех кад би се и даље срдио на њега због оца... Он ми није ништа сјервио, али... али његов отац, који ме овако непоштено изигра... Продао ми цело имање, да сам морао на коњ радити, док писам ово мало добра стеноа и таман да кажем, боже помози, кад...“

Овде ућута и замисли се. Ни приметно није вештачу Марту, која му се са неким злокобним осмехом приближавала: „Тек што сам јој спремно нешто мало мрзава, кад ал' ето...“

«Добар дан синко — поздравил га баба Марта и прекиде га у размисљању.

«Бог ти добро дао — уздахну Милан и подиже главу, па као да је знао што га је бака узнемирила, често ју је љутито погледао.

«А што си те болан тако замислио?... Ено ће рибна да ти однесе удицу — говораше бака.

Тек сад примети Милан да плоче нема на површини воде. Механично дохвати дугачки прут, извати на удици шарана, сљине га и спусти поред себе у мали шанчић, који је био пун воде и заграђен да рибна не би у воду отишавала.

«Како са здрављем? — упита га поново бака и седе до њега.

«Хвала богу, — окрече се на боље — одговори Милан док је мећутим нехатно навлачио глиету на удицу.

«Ха, ха — промрља бака и као да се замисли.

Обоје ћутаху неко време; Милан се загледао у плочах који се гуљао у води јер га је рибна трвала, а бака је опет своје вишљасте очи у њега урла и само што не каже: „Та што ме не питаш зашто сам дошла?“

„Јеси ли пронашао ловове? тек ће наједанпут баба Марта.

„Нисам — рече Милан и чисто се трже на ово питање. — Ти си ваљда чула што о њима.

„Па — одговори она и загледа се преко реке у даљину. — Нешто сам чула, али чисто не могу да верујем да је истина...“

«Шта си чула, говори! тек ће Милан и хватити је за руку.

„Та... Нешто, то баш није најлепше за... Али боље да ћутим, тиче се и тебе т. ј. Синче...“

„Синче!? викине Милан и очи му севнуше.

„Та ово знаш вачула сам да Гојко воле твоју Синчу...“

„Па и ако је воле, што се то тебе тиче — викине Милан. — Ако си само то знала да на кажеш овда ниси требала ни долазити...“

Д О И С.

у Стоцу 29 Октобра 1893.

Наш Српски народ је од природе: прост, искрен, љубезан, поштен, дружелубив, гостољубив и у опште врло добрих својстава, о чему нам све то потврђује јасно, непристрасна свјеска а посебно Српска историја. Он је увек готов на помирње, љубав и слогу, на узайамно подпомагање и узайамну радњу; његова је жеља да са сваким у добрим, мирним одношајима живи. Он није од првородне наклоњен партизанству, јер партизанство стварају поједине особе, које велику улогу играју у свим народима, па наравно као такви имаће без сваке сумње мање или више број својих присталица, које се скуњају под барјак свог барјактара, односно вође, или боље рећи свог стожера, слажући се у свему са њим. Но и ти су ређи. Ал' Српски народ је ипак као што горе рекосмо а не као што мисле на шта више и јавно и безчасно г. воде наша браћа Хрвати. —

Они више пута ренетарају и то ни је по свој прилици главни разлог: „да Срби сами неће да пристају у љубав и сједињење са њима него воле суровати са другим далеким и неосвртљивим се на најмање на своју најбљу браћу, која је готова — у свако доба на слогу и мир...“!

Тако говоре браћа Хрвати. То је браћа Хрватима изиша за несједињење са Србима, који су по рјечима њиховог воде пророка Анте „влашки намот, доживјели за сјекиру а разумије се прво да је „штрија за врат“ а то је већ потврдио Дон Фране са Суполем!

Еј наша жалосна небраћа ођу рећи браћо какви сте, само да је зерцало па да се видите. Једно говорите, друго радите, једно око десно а друго лјеве, једно мислите а друго говорите. На одређено мјесто и рочиште Срби су увек дочекивали били у братске имаје загрљаје своје заузале браће пружали им искрено руку слоге, мира и љубави, отворили им искрено своје срце, које тужно чезне, што не може да са сједиња са срцем свог брата. А каква су браћа Хрвати?!

— Они у мјесто да и они од своје стране рашире братске руке, међу на њих небратско бољњавко трње, које пара Српске искрене загрљаје, те српјечана приступу својој браћи, које трње прави ране у Србиновом срцу, чјији болом биљеже се: туге, подале и неваљали примјери остварени од стране субраће а све у пркос и штету Српског народа.

Оканите се браћо тога! освјестите се већ једанпут дођите кеби, доста сте лутаали без своје браће, доста сте више јада и невоља нам задавали. Вријеме је већ да се сврши та пакост вама. Жеља нашег народа је увек па и сад како би се што више раширила љубав и слога међу разбраћеном браћом.

Но браћа Хрвати неће просто да знаду за то нити да виде, него све више заједљу, чине злобе, препреке различите све да би што боље ишли односно напредовали у свом зломајерном рђавом плану који се негда остварило — Ако Бог да неће, док Српске свијести траје.

Сваким даном оплозује се невољечки, жалосни рђави поступци и изазивања од стране наше субраће. Између таквих многих њихових нежеља, на која су они већ обихали и тако рећи дубоко огревали, један је и овај примјер, који ћу сада у овим редцима изказати и који — ме је баш на овај допис скривни и непристрасни и изазвао, да се виде небратска дјела наших једнокрвника.

Давке да пређе на сам догађај. Овд у граду Стоцу живи од више година један трговачки продавац духана, рођени далматинац а именом Иво Сераћ римокатличког вјероисповједања. Пре неки дан атом човјеку... покоси неумитно сврт свој и несотом страшној косом врвједну и честиту вјерну супругу, пошто

„Баш ли прек човек — тек ће баба Марта и задовољно жмирну својим жутим очима. — А сећаш ли се оне ноћи кад су ти кућу напала разбојници?“

„Па! изустити Милан и сад се сав у ухо претвори да боље чује.

„А знаш ли чије је то масло?“

Милан је ћутао и чисто би да је за гупу стисне да што пре изговори што има да му каже.

„Ти си мислио да је то бивао умешан твој сестрић Гавра, али то није истина... Истина, он воле твоју Синчу, али је не би ништа да те обиде на силу одући...“

„Дажеш вештацо! дрекне Милан. — Он је био и нико други.“

„То је било Гојково масло — рече кратко баба Марта.

„Гојково! промрља Милан и сав претрну. Пренеражен од бакиних речи као заливен бљеснуо је у њу и ни речи није могао изговарати. Из руку му испеде удица и отишавала је даље гоњена струјом речаце.

„Оне вечери, кад су те напали, ја сам седјела у тој колаби... Кад око десет сати чујем из преке неки разговор, затим видим да се један чамац примаче овој обали... Наскоро испочинше на чамац њих троје и застадоше да се поразговоре... Један рече: „Ја идем до поца, а ви догле чините наше... То је био Гојко...“

се ослободила ђетета кога је родила жива. Будући обавије како супруг тако и супруга бјаху особито обљубљени, код цијелог одавањег становништва без разлике вјере, — јер то су биле изванредно добре, поштене честите и племените душе, — које су код сваког добар глас уживале — те при том ненадном тужном случају, лоћаше ми се та љубав показати у самом дједу, тим што намислише многи и многи од других вјероисповјести присуствовати при тужном сироводу, исказавши уједно најгопље и најискреније саучешће омалошћеници.

У неђељу 24 Октобра код куће покојничине испуно се много свијет да ода достојну пошљену пошту врлој покојници.

Дође и час кад да се пође, већ је уретен сировод. Напријед је један младић са кретом и вијенцем без њихова натписа затим ред дјеце од народне школе са својим наставницима и вишњак са црним тракама на којима писаше — наравно латинциом — „као пријатељи — чиновници“ а пред самим саунком покојнице трећи вијенца са великим такође црним тракама писане са великим латинским словима:..

„Хрватска омладин!“! Православни Срби и мухамедански који се у великом броју бјаху испунили и (бијали) спремни за сировод да одирате са остало својом једнокрвном браћом покојници до ђезине вјечне куће — угледавши то — врло се изненадише.

Боже мој, хрватска омладин!! — Ђе је он чисту праву Српску омладину да крсте под фирму гореназначену?!

Ето наше браће и при тужним моментима они не могу мирни бити, док неће штогод нешто изазвати односно задирнути — да се изразим учтиво — те тако наврети другом велику увреду. Може неко рећи: а каква је то велика увреда?

Е мој брате, та кад ће већа увреда бити него кад се игра у највеће и најглавније светиње народне, пред којом — светљом — доста је падало жртви за очување и одржање исте.

Ушљед — наравно нашавши се врло уверени — вратиле су се више корпорације те нијесу сједиле сироводу. Од наших је био само неколико грађанина на које ми је жао, јер кад је ко безобразан, бесавјестан, заборављен заједљив, треба га свакко презрвати, не долазећи с' њим ни у каква блиски сношај — чему је наравно опет сам крив.

Но опет с' друге стране, ја ни одобравам, јер су они показали своју чољечност, искреност и љубав а и општу дужност као „човјека“ извршили су, јер су сви људи браћа међу собом. Они су још показали братско своје искрено осјећање, сажалијевање које заиста не заслужују и тежњу за својом браћом. — Али њима све је то забадава они неће ништа да знају зато, нити да виде. Њима би се могло довикнути рјечима Св. Еванђеља: Опростити ми, јер не знају ни сами шта раде.“ Они се праве сљивш код очју а глави код ушију — а како да не?

Ето, пред њима стоји историја, већ осећена праведном, тврдом и неодољивом доказима, која им казује ко су, и какви су, а ушима чују како чистим дивним, милозвучним и тактичним „Српским језиком“ говоре. Они неће сада као прже да знају за свој највећи, најсметлији и најлепши српски ах и омет велики Српски дивни инструмент „гугус“, који ни причају: „Српску славу и Српске јунаке“. Неће — да знају за своје свето и особито, карактеристично народно обљеђе: „дрно шие“ с' којим се одликује Србин од сваког народа. —

Паша браћа више пута — само да би нас вређали и изазивали — по вароши цјевају урнебесно своје боже — „хрватске марсејезе“. Но нека их, нека раде, нека им слуши све на част Српској свијести опет никада неће — ако — Бог да — наудити!

Н. Ђ.

«Не даје, лажеш кучко — викине Милан. — Та он је спасао Синчу и предао је матери кад је оца посла у потеру...“

«Том је синоу. — Прекиде га баба. — Али је морао тако да ради, јер кад је твоја жена до обале стегла она се двојица отисли на реку а он је остао сам, па пошто је маслино да иде читаво село за њим, то да се избави направио се као да је он сам снасти хтео Синчу и предао ју је матери па је затим утекао.

Милан је вртио главом.

«Ти још не верујеш... Па зашто није до сад долазио кад га је сећа твоја жена повала...? Зато јер га гризе савест и не сме да се усуди да у село уђе, јер зна да га чекају окови...»

«Ха, па да ли је могуће! викине Милан и покочи. — Проклети цето... Није утекао од свога оца... А ја му још опростио и хтео сам му дати Синчу... Ал' нека ми дође...“

Бака ги је са задовољним осмехом на смежураном лицу гледала и јако се радовала.

«Баш ти хвала што си ме известила, те не учиних тај грех да дам Синчу за тога снота. —

„Дужност ми је била да те извести дода бака па се и сама подигла и обоје одоше у кућу...“

(Наставиће се.)

ВЕСТИ ИЗ МЕСТА.

Беседа. Наше српско црквено пев. друштво, као што смо у прошлом броју јавили, одржало је своју редовну беседу, у недељу у вече у гостиони код „Винове лозе“. Песме, које је друштво истакло у својем програму, отпеване су на опште допадање слушаоца. А и свирка изађана од стране друштвеног коровође такођер је вештачки изведена. Све је добро и лепо само нам се једно не допада, а то је, да се наша интелегенција а поглавито наше српско учитељство слабо загрева за овакове забаве. Зашто је то, ми не знамо, ама само није лепо. У првој линији позвата је наша интелегенција публика, а поглавито српско учитељство, да својим присуством увелича и улепша оваке забаве. Учитељство је позвано, да при беседима, својим умним знањем; својим лепим беседима, да поуке нашем занатлијству и ратарству, ама од овога свега нема баш ништа! Нико ти се не брине за наш народ; сваки је узео своју личну ствар пред се, боље речено: свој лични интерес; за народ и његов бољитак нико се не брине, и ако се зна, да је код нас ратарство и занатлијство у маси, и ако се зна, да је иста, — сада горда интелегенција и наше народно учитељство из овог и истог народа поникло! Не тако господо, не! Тај ваш пут не води добру! Вашим изостајањем, вашим недоласком, шкодите самом певачком друштву, а то толико значи да сами себи не желите добра. У будуће надамо се да овога неће бити, што се већ у више прилика приметиле, т. ј. ми се надамо, да ће наша интелегентнија публика, а и више народно учитељство веће пажње поклањати забавама нашег српског црквеног пев. друштва!

Трахоме. Министар унутрашњих дела госп. Карл Хиеронијас дао је издати упутства за докторе — лечнике и бабице ради предузетих трахома код новорођенаца. Иста су 10 о. м. разасла свима муниципалитетима са одишом, у којем се упућују муниципалитети да разделе упутства лечницима и бабицама, и да тачно пазе да се у упутствима наведене наредбе тачно и савесно врше.

Вршачка срп. болничка благајна. Услед многобројних жалби, да газде веће да улаћивају недељне прилоге за њихове раднике, овим се исте упозоравају, да су дужни у смислу XIV. законског члана од г. 1891. §. 22. за њихове раднике, који су навршили 18 година, — једну третицу прилога платити, а за шегрте прахтицате и такове особе, које никакви или одвећ малу плату добијају, сав прилог плају подириати саме газде и мајстори. — Уједно прилаћивамо, да оне газде, које на време не би прилоге за ову благајну покупили од својих радника, моћи ће исту наплатити само онда ако не протече од дана наплате један месец. У противном случају газде ће сами морати све подириати.

Конференција у Кудрици је прошле недеље одржана конференција ради градње желез. пруге: Вршац—Лугош.

Варалице. Тамшварској полицији пошло је за руком помоћу жандармерије, те је ушла у траг једној читавој швајцарској банди, која вара прости свет, обећавањем да ће им набавити „штампач“ за банке. Међу новаташима има за невољу и неколико Срба вршачана, који се такођер овим гадним пословима занимају. Од тих је: Јоца Тодосјеј од заватаја кодар и Илија Брестин. Даље из Тамшвара: Маркус Шлеингер, из Ром. Кеце Јова Арефан; Радојо Деслин из Бларже и Радоје Барбу из Ром. Кеце. У становима је том приликом нађено код Јоце Тодосјејевог једна машина за прављење лажног папирног новца а код Радоја Барбуа у бувару плоче и правилно добро израђене круне. Главни шеф овога „лепог“ друштва је, неки Душан Рајан, који је пред влашћу признао да је његов посао као и његових другова само варање, а новац лажан онег никако не праве.

Путовање железничких влакова. Полазак за Тамшвар 5 сати 28 м. ујутру: 1 сат 07 м. по подне; 6

сати 35 м. предвече. — Полазак за Базилу 7 сати и 53 м. ујутру; 2 сата 12 м. по подне; 10 сати 17 м. у ноћи. — Полазак за Бел. Бечкерек; 5 сати 40 м. ујутру; 2 сата 20 м. по подне. Долазак из Бел. Бечкерек: 11 сати 49 м. у подне и 9 сати 03 м. у вече. — Полазак из Јасенова за Оравацу: 8 с. 35 м. ујутру; 3 с. по подне; 10 с. 55 м. у вече. — Долазак из Оравце у Јасенову: 3 с. по поноћи; 10 с. 25 м. пре подне; 3 с. 50 м. пре подне. — Полазак из Тамшвара за Арад: 8 с. ујутру; 1 с. 11 м. по подне; 8 с. 15 м. у вече. — Полазак из Војтеке у Н. Бокман: 7 с. 50 м. ујутру; 9 с. 10 м. у вече.

ВЕСТИ ИЗ СРПСКОГ СВЕТА.

Српски орден у Русији. Српски краљ дао је руском министру Витеу и државном саветнику Тимирязеву поводом закључења повољног трговачког уговора између Србије и Русије велики крет таквог реда.

Хилендарци у Београду. Читамо у „Д. Листу“: Јучерашњи јутарњим возом стигли су у Београд Ђанов Хрисант и Јеронимовић из Св. Горе заједно са оним мало познатим калуђером Василијем из Ниша. Манастирске невоље, парнице, брате и потребе покренуле братију, да се сете омет Србије, и на надлежнима је сада, да се овај тренутак, кад Хилендарско бугарско братство тражи вашу помоћ, употребити да се Хилендар осигура Српству. Отац Хрисант родом је Македонац и прешедне је нарави, због чега га је братство као човека особито подесног за ову мисију послало у Србију. У Хилендар паша влада треба пре свега да пошаље известан број калуђера Срба, а кад се буде упуца манастира предала у руке српске, он да ће напустити тренутак када овај манастир треба да узима благовољење васколног Српства. А све дотле је дужност надлежних, да оуду равнодушни према шпекулативним уверавањима, којима ће се ови калуђери, нема сумње на сваком месту разматати.

„Србобран“ јавља: да је његов одговорни уредник Јосиф Веселик наступио до суђењу му затвор од четири месеца и да је његово одговорно уредништво опет преузео његов власник г. Паја Јовановић.

Срп. прав. цркв. певачко друштво „Слога“ у Сарајевоу приредио је у суботу 13. (25.) о. м. беседу с игранком у корист свога фонда. Програм је био леп и одабран. Међу осталим претстављала се и комедија: „Прах у очи“.

Како се за три године навршује двеста година, од како је у Црној Гори на владу дошао митрополит Данило I, први владалац из светле лозе Петровића Његоша, то је влада Црне Горе расисала за ту прилику две награде, једну (1000 талира) за најбољу историју Црне Горе, од како њом владају Петровићи, а другу (150 талира) за најбољу напирт споменика, који ће се том приликом отвориати Данилу I.

Именоване професора у богословији ређевој у Босни. Званични „Сарајевски Лист“ јавља, да је високо ц. и кр. заједничко министарство наименовало професора православне ређевоје богословије Тому Алагића професором православног богословског училишта у Ређевоу, код Сарајева, а земаљска влада поверила му је управу ректоратом тога завода. — Даље јавља исти лист, да је поглавица земаљске владе босанско-херцеговачке наименовао свршеног богослова и апсолваног слушаоца свучаљашта червоњачког Јована Зимоваћа султаном у православног богословског училишта у Ређевоу.

Високо ц. и кр. заједничко министарство у Бечу благовољело је ректора православне ређевоје богословије, пречасног г. протојереја Петра Петрановића, на његову молбу ставити у трајно стање мира.

Министар председник Докић. предлао се је, те ће ради потпуног опорављања отићи по лечничком савету на скоро у Италију.

† **Милан Кујунџић Абердар.** Јављају нам из Београда, да је у недељу тамо после дугог телесног и уног боловања преминуо Милан Кујунџић, који је у песничству познат под именом Абердар. Песме су му биле некада врло омиљене. Био је почесни члан „Матице Српске“, редовни члан краљевске српске академије, министар просвете под напредњацима, посланик српске краљевине у Риму, професор велике школе у пузовици у резерви. Већ одавно је нестао био са пола

књижевности, а после свога министровања у опште се више није јавио на јавном пољу јављао, што се за цело у многоме и поремећеном здрављу му прешпати може.

Ухваћен хајдук. Београдске новине јављају: Милан Пејив-Пауновић, из Мустенића, срезом зваником, оглашени хајдук — ухваћен је 9. о. м. жив — на „Грефену“ у истој срезу. Милан је био осуђен на робију па је из казненог завода побегло и одметнуо се од власти да народу зла чини.

Српски учитељи и мађарски језик. Новештени смо да је још маја месеца о. г. стигла наредба пр. уг. министарства богочести и јавне наставе на вероисповедне школе, да се крајем децембра месеца о. г. плају отпустити из школа сви они учитељи, који су после 1868. г. ступили у службу, а незнају толико мађарског језика, да могу на њему предавања држати. Ова наредба, о којој ми не сумњам, јако маршира на то, да ће скорији настати време, кад ће се ревидирати закон школски од 1868. г. али тако да ће у свим основ. школама у Угарској бити предавајући језик мађарски.

Ново друштво. На спуну, који су 8 о. м. држали у Београду босанско-херцеговачки емигранти, организовано је друштво, коме је циљ да приређивањем забави, беседа и јавним купљењем прилога од родољубивих Срба набавља новчана средства из којих ће помагати оне босанско-херцеговачке Србе без разлике вере, који би из због чега били принуђени да напусте своју домовину. Скуп је одмах изабрао управу, у коју су ушли: за председника г. Јован Петровић; за чланове г. Јован Скобла, Марко Лукић, Петар Дрљача, Гашиа Булић и Сава Симић а за благајника г. Лука Д. Николић.

И српска и хрватска. Пре 2—3 недеље дана обављена је у Загребу нека школска свечаност. Том приликом је бан Буен Хедервари држао прилаћив говор, у коме је рекао, да из учителске школе потиче напредак целог народа, и ако је он састављен из више народности. Бан у опште није хтео поменути име државе и народа хрватског и то му „Обзор“ с правом замери. Али замеријући му то, он је дошао у врло смешан положај. Навикнут да без разбора пориче српску народност у Хрватској и Босни, он није проциустио то учинити из овог прилика, али је то учинио тако да је постао смешан. На име рекао је: „И ако не признајемо да у нашој домовини има више народности, те бисмо највише дозволити могли да уз хрватски народ опстоји српска народност — давано, у државном погледу и она хрватска штд. — Кад је већ салом околности нагнао признати на и посредно да у Хрватској постоји и српска народност, „Обзор“ је дошао у врло незгодан положај те похитао да то брже боље порече, и порекло, рекав да је та српска народност „у државном погледу Хрватска“. Једна иста народност и српска и хрватска! Чланови српске народности у Хрватској у државном погледу су хрватски грађани, хрватски држављани, хрватски поданици, али да су чланови српске народности у исти мах и хрватске народности, то је најновији проналазак хрватског шовинизма у „Обзору“, за који треба тражити патенат! Ето у каква смешан положај, да не кажемо што више, доводи шовинизам браћу Хрвате, те морају тврдити и оно, што је противно чак и здравом разуму.

ВЕСТИ СА СТРАНЕ.

Московски митрополити и руски Староверци. Међу доста великом руском сектом, Староверцима, загладала је у најновије време велика узбуђеност. Нови московски митрополит Сергеје заузео је сасвим отворено положај према њима. Кад је Сергеје дошао у Москву дошла му је једна депутација московских староверца, да му поднесу по руском обичају хлеб и со. Митрополит је похватио депутацију, али само да јој изјени, да он од старовераца, од расколника православне цркве, не може прихвати хлеб и со. Све молбе од стране депутације су биле узалудне и староверци се вратили сасвим поражени услед тога. — Говори се, да влада руска спрема нов закон против секташа у Русији.

Руска ескадра. Како из Атине јављају, руска ескадра пробавиће у ирејском пристаништу око два месеца.

Осуђен Софски апелациони суд осудио је бив. секретара министарства спољних послова Ивана Панајотова на осам година робије због крађе државног новца и уништавања службених докумената.

У прошлу суботу је из Граца одвешено прво тело бившег бугарског кнеза Александра Батенберга кроз Србију у Софију да се тамо на државни трошак свечано сарани.

Тулонски рим. католик, прота Жонке, писао је писмо руском прота Јанишеву, исповеднику руског цара и царице, у којем вели: да се он у својој парохијској цркви молио Богу за здравље и напредак руске царске породице. Том приликом изјавио је тај француски попа да између римско-католичке и православне вере он не налази особите разлике, пошто обе поштују истог Спаситеља и исту матер божију, па да у колико он то зна, да су истог мишљења и сви француски кардинали, архиепископи и епископи, који да су сви одани Русији. Прота Јанишев одговорно је врло љубазно својом француском колеги и толико захвално на симпатијама, које и сви Руси једнаким жаром и у истој мери за Французе осећају. Па тако се почело братинити и француско и руско свештенство.

Оставка бискупа Павепа. Великоварадени мађарски лист „Szabadsg“ јавља да је бискуп Павел већ пре две недеље замолио владу, да му се обавром на његову старост и познате увреде врати код краља и папе, да може стављен бити у мир, како би остао живот свој могао у спокојној самоћи провести.

— За потпредседника у аустријском царевинском већу, изабран је Полак Абрахамовић, са 185 гласова против 55, које је добио Бојић, за кога је словенска опозиција гласала.

— Здравље генерала Гурна, још се више погоршало. Скоро нема никакве наде, да ће оздравити. У случају смрти му, заузео би његово место — као што је бечка „Н. С. Преса“ извештена — један од руских великих кнежева.

Како из Рама јављају, гроф Калноки напустио је Флоренцију отићи у Мадрид, одакле ће се вратити право у Беч.

Велики земљотрес у Азији. Лондонском „Тјјмсу“ јављају из техрана, да је приликом земљотреса у Бухану погнуло 12 090 људи и 50 000 коњ. стоје. 2 000 људских лешина још леже затрпана у рушевинама. Земљотрес још једнако траје.

Беч „Extrablatt“ јавља, да надвојвода Франц Фердинанд од Аустрије-Есте опет намерава путовати и да ће тај пут трајати око три месеца дана. Сада се гради план о томе, по ком ће надвојвода у више дворова походити.

Царски „журнал де Деба“ јавља, да је 8 о. м. принц Педро, син грофа Баа унук цара Педро, отпутовао с 25 особа у Бразилију где је проглашан за цара.

РАЗНО.

Лафа за летене. Борђе Велнер, професор на бранској техничкој школи, пронашао је лафу за летене, којом се може по вољи управљати. Лафа изгледа од прилике као плаћика и затворена је са свију страна, само има два прозора у лафи су машине за летене и места за путнике. На прову су токови од платна, која су у свези са машиничким. Један токач састоји се из три лопате, налик на оне у парним лафама. Лопате су тако удешене, да једна лопата потисне ваздух а друга га прима и потера под лафу, те се тако лафа услед овог гитања ваздуха дигне горе. Лафом управља не само криван, него, као оно код буџа, једно се криво уздигне и лафа пође наумљеним правцем. Тако ипак се подигне десно крило, лафа пође на лево. Криан служи и на то, да се машина заустави. Лафа са снагом од сто коњских снага, ако седе на њој шеснаест људи, може прећи за један сат 162 километара. — Ако је ово све истина, онда је заиста решено једно питање, за које се држало, да се никад неће решити и на ком су радиле и залуд толики чувени људи као ипр. Едисон и Бел. Грахам, као и Србин Костовић.

Број глумонемих. На 100 000 становника долази глумонемих: у Швајцарској 246, у Аустрији 130, у Мађарској 125, у Шведској 120, у Русији 101, у Финској 101, у Немачкој (без Прусије) 93, у Норвешкој 87, у Португалској 74, у Сједињеним државама 67, у Грчкој 64, у Француској 62, у Италији 53, у Шпанији 45, у Белгији 43. По вери, највише је глумонемих Јевреја.

Утицај шуме на умножење народности. — У том погледу има опажања у француској, где је о том сабрано врло поучно статистичко градиво. Трдецент децартних докумената.

мана, у којих су шуме по све искрчене, изгубило је после последњег народног пописа преко 80.000 народа. Могао би готово као природни закон вредити начело: ако се хоће, да буду додшне научене, треба да има довољно шуме. Јер ако су горске плахе голе онда горске бујице униште вегетацију у долини, разоре културу и разнесу плодното земљиште. Тежак осетљив не може у таквим приликама опстати, јер нема хране, сели се. Харање шума с тога је главни узрок расељавања. У Азији и Африци, где је човек у свој лудости исковао читаве шумске пределе, сада су саме пустиње. У Француску су прорачунали, да штете, што их бујице праве, износе до 90 милијуна франака на годину. Када се то уважи, не може се доста оценити рад области, које планинске гонети пошумљају и бране, да се шуме, где их још има, сачувају. А самоме народу не може се за доста препоручити, да пазни на младе насаде, као на око у глави, јер они су најсигурнији залог његове тежачке будућности.

Зеона мира. Руси су Французима за првиу „Мајне боже“ (Notre Dame) послали на дар звоно, које је сад Французима задао већу брига. То звоно је тако широко да не може да стане у звоник у поред тога је тако тешко да само звоно без круне и кламна, износи 900 мет. мажи. По Французи су вешти најстори па ће умети и томе докочити.

Срце на десној страни. Редак је случај професор шретер у Бечу приказао својим ученицима. У једног младог човека беше срце на десној страни, а што је још чудноватије, сви му други унутрашњи прибори беху у нормалном стању и на својем месту. Међу тим сад јављају да је било таквих примера и у Сегедину, а у Сиверварди је др. Кон као лечник болнички на два таква случаја наишао.

Променене невесте. Лисанго беше сиромаш као првени миш, а његова лепа невеста Вах-Шита исто тако. Конскаку омет беше богат, као небо у звездама, а бајна невеста му По-Таша исто тако. Лисанго и Конскаку се венчаху једног дана, једног сата.

Али лепа својих невеста по кинеском обичају, не видеше још. Двоје сватова се случајно измешаше и у гунгули променуше се младе. Вах-Шиту одведоше кући Конскаку, а По-Ташу Лисангоу. Сутра дан када пођоше да праве посете, упрешаних видеде да су се променули. Сад шта је тује, помоћи нема, те ће тако на већу радост Лисангоа, а тугу Конскаку, младе остати жене њихове до крајних граница људског живота, онако како их је судбина спарила.

Дете осуђено на смрт. Пре неколико дана је осуђено на смрт једно дете од тринаест година у Сиднеју. Млади заочник мучаше на совалу неко цето, па га један од мимопролазећих за то загледа, а он уједанпут трже из цена револвер и убије на месту тог човека.

О Д Г О В О Р *

Госп. Николи Кашиковићу,
уреднику Бос. Виле
у Сарајеву.

У 20. бр. о. г. Вашег листа, а у чланцију „Памфлет“ Ви сте шпир Никола „непристрасну“ Вашу уредничку кабарину на ме врашки истресли, ушљед некаквијех „прљавих и врло нечистијех“ намјера, које би ме могле „оборити и у затвор ставити“ — само кад би Бог дао кози дуга репа!

Давно је, шпир Никола, речено: Qui facit, ubi loqui debuisse, couseutire videtur“ т. ј. Тко ћути признаје, из чега и недојетљивији од Вас може извести ово: „Када брошира „Огледало“, у коме се огледа рад неколицине поглавара тузланске скупштине не би било продуктом огорчености и осуде свежје тузланске омладине врх варошанијех тамо истинскијех чанова извесне клике, она би да вно подигла свој глас протива туђег подметка.

Тко дакле са стране терети на моја плећа више, но што би ме припадало као

* За ствари под овом рубриком, не одговара уредничкој науком погледу. Ур.

члава те енергичне омладине, то: или је човек, коме је даљина умног хоризонта и носа скучен на вулу, или ми је непријатељ, који ми је рад учинити подваду, којом би ме опрлио пред мојима надлежним.

Немојте дакле, шпир Никола, да представљате себи наше омладине, на тако незрелом, да не опажа мана својих „изабраних“ а ни тако бојажљивом, да ми не би смјела исте слободно у брне искрпати, те јој се не намећите као „Штар туђој сваки сепар“ својим савјетом: да ме омладина „обори“ и „у затвор стави“, јер туде сам ја омладини оно, што и сваки члан мени, те по што ми основано јединим духом дишемо, маримо за Вас и Ваше неосноване савјете као и за лањски снјег.

У осталом, да се ствар још боље осветли, за што се Ви ово у онамо малену чланцију онако криво издробиште, кавају: да је то лична мржња противу мене, коријењом још из доба Стражицићева. Разумимо се.

Толко Вам, госп. уредниче Бос. Виле, нас поука: да у Ваш цијењени лист увршћујете само оно, о чему сте правично информирани, и оно, што не одише ни најмањим дахом личне мржње, и то само од мене, а надам се, да ће Вам се и са друге стране већ нешто прилеуити, знате: да не прва ни тамо ни амо.

А што сте ми некакви „новце“ подбацили, таме сте само одали властити свој „символ вјере.“ Нека Вам је на славу и част!

Нед. Лазаревић

— учитељ. —

септембра 1884 Бр 42 816 осми оних за варош изабраних 20 повереника, токође за средине занатлија и трговаца ове вароши за окружну занатлијску власт још 20 повереника бирати.

За избор тих 20 односно 40 повереника занатлијске власти, одрћује се дан 17. (5.) Децембра 1893 избор ће се обавити у локалу занатлијске задруге, почивше реченога дана у 8 сахата ујутру и траје непрекидно до 12 сахата пре подне када ће се избор закључити.

Бирати се може сваки самостални занат, лепа или трговац у Вршцу, који је у год. 1893 најмање 15 фор. пореза по заради III реда имао да плаћа. Бирач је сваки самостални занатлија или трговац у Вршцу.

Глас се тајно са гласовницама, у које се 40 кандидата уписују, више од 40 и нечисто написана неће се узети у избор.

Скрупцијом обавиће се тако да ће оних 20 који више гласова имају буду, прогласи ће ду се за варошке поверенике, окружне власти — Кад је ко изабран, не може да се не прими избора у смислу 172 § закона о занатлијама.

Списак оних занатлија и трговаца који се бирати могу, лежаће до 17. (5.) Децембра т. г. на општи углед код занатлијске задруге за време званичних часова.

Капетанија као занатлијска власт I-ог степена у Вршцу I-ог Децембра 1893. п. р. к.

БОДО

варошки капетан.

ОБЈАВА.

На главној пијаци под бр 1847/8 налазећа се кућа (пређе Г. Деметера) продаваће се путем дражбе у недељу 21. Новембра (3/12.) т. г. у 3 сата по подне у локалу Вршачке Кредит-Банке.

Услови могу се за време званичних часова код банчине управе дознати.

У п р а в а

3—3 Вршачке Кредит-Банке

ОБЈАВА.

Број 5333 — 1893.

У смислу 169 § 17. зак., чл. од год. 1886 имају из средине занатлија и трговаца бирати се 20 повереника занатлијске власти.

У верошима пак у којима се налази седиште окружног судије (солгабирова) имају се у смислу наредб: в. кр. уг. министарства за земљорадну заната и трговину од 14-ог

ТАЧНА И СОЛДНА ПОСЛУГА УЗ УМЕРЕНУ ЦЕНУ.

БРУНО ВАЛКЕ,
ЧАСОВНИЧАР, ОПТИЧАР И ЗЛАТАР,
У ВРШЦУ, школска улица
близу католичке цркве.

Од првог јануара п. р., на главној пијаци, у г. Правдовој кући.
Специјалиста за: хронометре, хронографе, сатове са девијаном минутом, календаром и позва излазом и залазом сунца, као и за одмагнетизиране магнетизирани часовника.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈЕ ВЕЛИКЕ СЛОЖНИТЕ СВАКЕ СОРТЕ ЧАСОВНИКА,
ЗА ГОСПОДУ И ГОСПОЂЕ
у злату, сребру, тули, никлу и челику
ДАЉЕ ДУВАРНИХ ЧАСОВНИКА И БУДИЛНИКА.
ЛАНАЦА ЗА ЧАСОВНИКЕ
као и своју са свим машинама и алатима снабдевену радионицу,
за оправку часовника,
ВРЛО ВЕЛИКИ ИЗБОР
ОПТИЧКИХ СПРАВА.
сваке сорте наочара, цвикера, монокла, у злату позлаћених, никлу и челику са најфинијим стаклом; разна увеличавајућа стакла, као и разних догледа.

Термометра и барометера у разним сортама од 30 новч. на више.
Оптичке оправке у злату и сребру, као и оправке прстенова, мишуња, брешова, тривни и т. д.
Код оправке сатова даје двогодишњу писмену гаранцију.
Послове са стране обавља у року од 8 дана.

ТАЧНА И СОЛДНА ПОСЛУГА УЗ УМЕРЕНУ ЦЕНУ.

! НОВО СРПСКО ПОДУЗЕЋЕ !

Част ми је штованом грађанству вароши Вршца као и околине до знања ставити, да сам на овдашњој пијаци, а у кући поч. Драгодана (сада Рајсковој) у тампшварској улици, отворио

ФАБРИКУ СОДНЕ ВОДЕ
И
СОДНЕ ЛИМУНАДЕ
KRASHERL.

Иста фабрика удешена је по најновијем начину садањег времена, те ће се с тога у истој израђивати

ЧИСТО ХЕМИЧНА СОДНА ВОДА
која је са здравственог гледишта препоручена од свију светских научењака и лечника. Даље упозорјем П. Н. грађанство на ову новину, а то је такозвани

„KRASHERL“ СОДНА ЛИМУНАДА,
сипављена помоћу разних биљних сокова као: *соком од лимуна, соком од малина, соком од крушака, соком од вишања, соком ванилије и т. д.*

Иста содна лимуната изврсно је слатко пиће, које се препоручује како здравим тако и болесницима за расхлађивање, а добра је и уз вино.

Ушљед овог, надам се, да ће ме штов. грађанство како одавде, тако и из околине својим поручбинама удостојити и потпомоћи да се ово једино овде српско подuzeће и одржи. Ја ћу се пак трудити, да сваку моју п. н. штов. муштерију задовољим, како са изврстним квалитетом чисто хемичне содне воде, тако исто и са содном лимунатом а и са најумеренијом ценом ових мојих производа

На захтевање, ставља се и у кућу.
Вршца 20. Октобра 1893.

Са високопоштовањем:
П. ЂОРЂЕВИЋ